

Ezeknek közele mellett nem volt szádekunkban ezen ügyet, nyilvánosság előtt tovább tárgyalni, de...

Budapest, július 10.

Ofen-Pesth. A székesfőváros hatósága erélyes módon szándékozik megtorolni a 'bécsi községtanácsnak azt a határozatát, a melyvel ki...

Index-hamisítások.

Az egyetemi tanács legutóbbi összes ülése alkalmával egy nagyon sajnálatra méltó jelenséggel...

Aról van ugyanis szó, hogy az egyetemi tanács index-hamisítás miatt nem kevesebb, mint...

A ki az év végén dekanál meg látamoztatva indexezt, az két koronás bélyeggel ellátott s kelő módon...

Róth Béla részéről: Draskóczy László részéről: Kubinyi Andor, Kubinyi Géza, Hámos Aladár, Parkas Zoltán.

mert az év végén vannak az első és második alapvizsgák, az államtudományi és jogtudományi doktorátusok nagy tömege, melyekhez járulnak az időközünkint tartott államtudományi és jogtudományi államvizsgák.

Igaz ugyan, hogy az index aláírásának ezt a módját az egyetemi szabályzat tilja, de az ilyen számalmas vizsgányok között, nem kellene az e fajta kihágást oly szigorral büntetni, mint azt a legutóbbi tanácsülésen a kényelemszerető tanári kar tette.

A tanács, mint erre már fentebb utaltunk, eljár az ügyben, még pedig — mint már jeleztük — szigorral, sőt kegyetlenül, mert a fentebb említett bűntettet meglehetősen szigorúan, a kik pedig ennek a sajnálatra méltó eseménynek nem is voltak közvetlen okozói, hanem a kik maguk is becsapottak.

Az esetet még elszomorítóbbá teszi, hogy az elítélt hallgatók közt olyan is van, kinek felesége és gyermekei vannak. Ez a szigorú ítéletet egyenesen sehogy sem kompenzál a tanári karak az évek folyamán tanúsított megerőltetésével.

Wlassics Gyula vallás- és köznevelési miniszter egy alkalommal erős hangon leírta a figyelmeztetése a tudós társaságot az intenzív kötelesség teljesítésre; akkor az a frázis, hogy az egyetem autonómia szerelmét szennvedt s több ehhez hasonló hangzatos szöveg járta át az egyetem falait.

A ki az év végén dekanál meg látamoztatva indexezt, az két koronás bélyeggel ellátott s kelő módon, tehát a legtöbb esetben orvosi bizonyítvánnyal támogatott kérvény alapján érheti csak el célját.

Már most nagyon tévedne bárki is, ha azt hinné, hogy a doktori értekezést az készíti el, a ki beadja. Dehogy! A legkritikább eset, mikor valaki maga készíti el a doktori értekezést.

Tudják ők ezt, de nem tehetnek róla, mert még eddig senkinek sem jutott eszébe, hogy az ellenőrzés érdekében valamit tenni is kellene.

Majd ha az egyetemi tanári kar minden téren példát fog adni az ifjúságnak arra, hogy az egyetemi szabályzat megtartásában, fokozott mérvben kell, hogy önmaga iránt se ismerjen semmiféle, még anyagi szempontból sem, kíméletet.

Mostani esetben pedig a vétkesek elsősorban azok, a kik a most erőltetett bűnhődő tarsiak tudtan kívül hamisították az aláírásokat, másodsorban azok a tanárok, a kik ügyetlenül bejelentették azokat a fiatal embereket a szerencsétlenébe s nélkül, hogy az elkövetett cselekményben részek lenné.

A kínai bonyodalom.

Bizonys helyen nagyon verik a dobát annak érdekében, hogy monarchiánk közvetlenül beavatkozzék a kínai bonyodalomba. A P. L. L. mely tegnapi esti lapjában — mint közöltük — először bontotta ennek a kínai kalandos expedíciónak lőbögőjét, mai reggeli számban folytatja az agitációt.

Az egyetemi tanári állás mind tekintély, mind jövedelm tekintetében a vele egyenrangú állásokkal messze felülmúlja. Az egyetemi tanárnak a rendes fizetésén és lakbérén kívül — megjegyezve, hogy a fizetés ötévesként emelkedik — jövedelme az alapvizsgákból, az összes állam- és jogtudományi szigorlatokból, a doktori disszertációk approbációjából s végül a doktori avatásból. Ad vocem doktori disszertáció! Vajjon mi is a doktori értekezés alatt azt az írásbeli munkát kell érteni, melyet az állam- vagy jogtudományi doktrínáris vizsgák sikerrel kiadott hallgató a felavatas eszközítésére végt a tanári karunk benyújtani tartozik, husz forintnyi díj lefizetésével.

A ki az év végén dekanál meg látamoztatva indexezt, az két koronás bélyeggel ellátott s kelő módon, tehát a legtöbb esetben orvosi bizonyítvánnyal támogatott kérvény alapján érheti csak el célját.

melyeket ezzel Ausztria-Magyarország hozna, nem állának kedvezőlen arányban nemzetközi kötelezettségeinkkel s a jövő iránt táplált várakozásokkal.

Ezekre a jövő iránt táplált várakozásokra csattanó válasz a német birodalom zászlománál. E szerint a németek kínai gyarmata éppen nem fizeti ki magát. A német zászlomádás 9,870,000 márkát költöttek, míg a bevétel földeladásokból 150,000, adókból 25,000, s egyebekből 38,250 márká volt.

Németország tehát tavaly 9,657,000 márkát fizetett a Kaucsúra, pedig Németországnak van fejlett ipara, van nagy hajóhada, van pénze. Nekünk mindez hiányzik s a mi gyarmatosító törekvéseink már előre halva születnek. Azt hisszük, nem is ez a mi keletkezési expedíciónk célja.

A hatalmak amugy is most hasznót akarnak húzni a kínai bonyodalomból. Ez kárunk egyrészt abból, hogy Japan „kellő jutalomért” hajlandónak mondta magát arra, hogy egymaga leveri a kínai lázadást, másrészt pedig abból, hogy a hatalmak nem akarják ezt a kellő jutalmat neki megadni.

Ez különben Oroszországról, a mely legerélyesebben tiltakozott Japan ilyen missziója ellen, nem is lehet rossz néven venni. Mert Japan nem akart kevesebbet, mint a hatalmak beleegyezését abba, hogy végleg megvehesse a labat Pekingben és a Peicho torkolatánál. A hatalmak különben kétségbe vonják azt, hogy Japan képes lett volna a kínai felkelést elég gyorsan legyűrni arra, hogy a Pekingben bezárt európaiakat megmentse.

Különb is most egészen más a harczi helyzet, mint volt a kínai-japán háború alatt. Most ugyanis a kínaiak nemcsak ellentámaszt az internacionális csapatoknak, hanem a szennvedt nagy veszteségek dacára, ismétellen támadólag lépnek föl Tiensin körül. Ezeknek a támadásoknak eredményeseknek kell lenniök, mert más különben nem igen értenék az ember, hogy a Tiensinben parancsnokló orosz tábornok miért parancsolt a az összes polgári személyek, hogy haladéktalanul menjen Takuba s maradjon ott az internacionális flotta védelme alatt.

Ma különben következő távirataink érkeztek:

A helyzet Tiensinben.

London, július 10. A Reuter-ügynökség jelenti Tiensinből e hónap 1-éről: Ma reggel egy vegyes csapat, a melyben 1200 angol, orosz, amerikai és japani katona volt, földelítő szolgálatot végzett a bensenülöttek városa irányában. A csapat nagy ellentámaszt akadt kis ellenérségek csapatok részéről, a melyeket azonban könnyű szerrel elűzött, noha az európai csapatok is szennvedtek veszteséget. Azt jelenti, hogy a város nyugati kapuján kívül 80,000 boxer

nem szólt semmit se. Mikor Hervé befejezte a szavát, elfutott.

A kis báróné még mindig zokog. Nagy kétségbeesésben a barátját nem látta elatvoni; nem gondolkozik, nem remél többé...

— Mit mondasz? — Meg vagy mentve! — Lehettelen, lehetetlen, magyarázd ki magadat, konyörgök neked!

De Luce szédülés fogja el; szerencsére csaknem egészen sötét van, egy butorhoz támaszkodik.

— Bent voltam a férjednél, azt mondtam neki...

Szünetet tartott, faldokolt. — Azt mondtam neki, a level nekem szölt. — Te ezt tetted, drága Luce! ... ez ezt tetted... Oh áldalak, szereltek, imádlak... Soha sem felejttem el!

A konyhánál asszonyka szeme már száraz; csaknem elfelejtette a félcímét és a bánatot. Lelkendezve ugrik a barátja nyakába.

De ez szelken elója magától: — Menj, pihehd ki magadat és hagyj egy kis ideig magamra... Elmegegyk innen, hiszen értheted.

Oh nem, soha! Nem akarom, hogy elhagyj minket! Miért mennél el? A férjem jó és elnező ember. Te örvény vagy, szabad vagy... Aztan meg különben is, mit bánod?

A könyvek sűrűn peregnek le Luce halvány arcán. — Kérlek — rebegi. — Hagyj egyedül egy kicsit. Szükségem van a magányra, hogy magamhoz térhessek.

— Igazad van, bosszúss meg edes drágám. Szörnyű áldozatodba kerülhettem, nekem, a ki olyan erényes, annyira feddhenen vagy. De mit szólt Hervé... Elhitté?

— Fájdalom, el — feleli halkán Luce. — Aztan meg egy erőfeszítést tesz, még nem teljesítette egészen a feladatát.

— Halgass meg Blanche, megmeneteltek, de magamat tönkretettem. Földáldoztam a becsület-

met, női büszkeségetet te érled. Viszonszánul ígérj meg nekem egyet. A férjed a legjobb, a legdelebb ember a föld hatán és fátatod mennyi bánatot, mekkora szerencsétlenéget hozhatott volna rád, de meg önmagadra is. Esküdj meg hát nekem, hogy szakíts Berny Georges-zsal.

— Oh esküszöm, örömmel esküszöm! — kiáltott föl őszinte hangon a báróné. Most hogy az örvény mélyébe belepillantott, felülkerekedett félnék és közönyös természet.

Szeszélyből engedett ugyan a tiltott szerelem esábitásának, de mégis többre becsülte nyugalmat és a hazi bejégét. Letozott a dramatiáj, a könyektől, mindentől, a mi megzavarta vagy megronthatja az életet. Szeretett öltözöködni, nevetélni, tréfálni, fitélni... és ez volt minden!

A gondolatra pedig, hogy ez este kivörösödöttek, duzzadtak lesznek a szemei (vendégeket is vart az estehebre, nagy isen!) borzongás futott végig rajta. Miután meg egy utolsó csókot adott a barátjának, elszaladt, hogy megnezze a tűrköben, mekkora pusztítást vitt vegre csinos arcán a zokogás.

Luce ott maradt továbbra is a boudoirban; jól esett neki, hogy végre egyedül lehet, kedvére kisírhatja magát. Hízv idoly sokat szennvedett egy óra óta! Ilyen rövid idő alatt megértette, hogy szerzet, megvívta szívében a küzdelmet és lemondott.

De lelkenek háborgása hamar lecsillapodott. Tudta, hogy kötelességet teljesítette, megelegedésel töltötte el és új erőt adott neki.

A gyémánt pedig ragyogott, villogott, szinte szikrázott a sötétben.

Luce lassan lehajolt és kegyelettel, áhitatosan csókolta meg a kis gyűrűt... És úgy tetszett neki, mintha egy galambosz agyagyan jelennek meg előtte, kinyújtja kezét a feje fölött és megáldja.

AZ ÖRÖM VALLÁSA.

— REGENY. — 14. Irta: TIMÁR SZANISZLÓ.

meit, ragyogó szemét. Vére forgása hevél, sebbé lett és el-elshant ajkáról egy-egy csön des sóhaj.

Megrázkódott. Egy jelenet ragadta meg figyelmét. Egy nő és egy férfi sétált a járdán, előttük egy óhat érés lényika. A gyermek hirtelen lefutott a járdáról és egy arra robbogó kocsit bizonyon elgázolta volna, ha Tubál Kájin idejében ott nem terem és el nem rántja a lovak elől a kiskisikét. A gyermek sikoltva rohantak oda, fölkapták a szülőket és meg akarták közzönni neki az életmentést. De Tubál Kájin elháritotta a köszönetet és gyorsan tovább haladva, elvegyült az emberáradatba.

— Nini — mondá halkán — megmentettem egy emberéletet! De ki ment meg engem? Ki ment meg engem?

Még nem volt tisztában magával, hogy tulajdonképen miért éri magát életveszélyben, de tudta, hogy fenyegetéi valami. A nagy veszedelem előre vetette árnyékát lelkébe.

— Megment az öröm — mondá aztán magában mintegy fölriadva álmódosításból. — Micsoda ostobaság is az itt szentimentális hangulatok után ézni, a mikor ma este várnak rám a barchandán! Géza utra ment; ennek legalább örvendem kellene; hisz új források nyílnak meg.

Meggyorsította a lépteit és most már határozott cél felé tartott. Erőszakosan lerázta magáról a nehéz gondolatokat és kényszerítte magát, hogy azokra az örömökre gondoljon, a melyek ma este várnak rá.

XIII.

Tubál Kájin vigaszt keres.

Mindenekelőtt a lakására ment. Rendetlen, csunya lakás volt. Össze-vissza hevertek ott könyvek, ruhadarabok, botok, esernyők; székénye félig nyitva állt; az asztal föléje ki volt húzva. Az egész szobán meglátszott, hogy lakója nem sokat van odahaza, nem tördök az otthon kényelmével és idejének legjavát más-hol tölti.

Tubál Kájin most érezte először, hogy ez a szoba a maga hidegségében sivar, vigasztalan. Ha egy fehér galamb ide véletlenül beröplene, milyen riadtna rebennék tovább még állapodás nélkül! Melyik is szállna ide? Kinek jutna eszébe ezt a földült, rendetlen, si-

vár szobát megosztani vele? Talán az a fehér galamb, a kinek bugást az imént hallotta? Tubál Kájin kacagani kezdett erre a gondolatra. A fényes palotából ebbe a szennyes kretrezebe! Nevetésges...

Tudta, hogy senki sincs a szobában; mégis körülnézett, látja-e valakit. Mert ebben a pilanában annyira erőt vett valami rajta, hogy a ruhákkal és egyéb holmikkal fedett dívánra egész hosszán levágta magát, fejét karjára hajtotta és úgy maradt sokáig. Sirte ezalatt? Köny perült-e ki szeméből? A bölcs mandarin, a ki ezt beszéli, nem tudja. Csak azt állítja, hogy ebben a perczen a legnagyobb ráltabbnak érezte magát a világegyetemben. De nem lehetetlen, hogy könyezett, mert a nyomorultaknak is vannak könyeik.

Csak nagy sokára emelkedett ismét föl és megrázkódott. Csodálódás és megfoghatatlan östönök engvede, elkezdett a szobában rakogatni. A székényt becuskta, az ágyat rendbe hozta, a ruhákat egy helyre hordta össze. De munkája közben a homlokára csapott önmagának, mint a ki rajta kapja magát egy nagy bolondaságon. A szégyénzet egy neme fogta el. Mily számalmas is az ember érzéseinek verődésében.

Leült az asztal elé és levelet írt. Gézának számolt be azelőlt látogatásával. Írás után lekönyökölt az asztalra és sokáig nézett maga elé. Majd fejét karjára hajtotta és félalomba merült. A kábulat nőtön nőt benne; a zavar elhomályosította szemét és abba az állapotba esett, a mely az alvás és ébrenlét határát jelzi.

Már este volt, a mikor ismét fölésmélt. Fölugrott; a levelet darabokra tépte. Aztán kiment a szobából, kalapját a fejébe nyomta s vissza se nézett többé.

A szerelemnek egykor temploma volt. Aphrodité szelleme uralkodott ottan és őt imádvá, megjelentek szobra előtt csodás szépségű leányok és asszonyok. Neki hódolva, áldoztak a gyönyöröknek s testöket-lelköket odadóbták a gyönyöröknek. A gyönyört és szerelmet nem hozták kapcsolatba a szeméremmel és a törvénynek nem korlátozták azokat. A női test szépségének kultusza akkor virágzott legerősebben; költsézet, művészet, lant, ecset, véso és hárfá a szerelem szolgálatában állt. Ném

látali östönök hajtották a sziveket, hanem a vér természetes zajgása, a szépség és gyönyör imádatá. Szabad volt a szerelem; se határa, se korlátja nem volt.

Ez volt legfényesebb korszaka a szerelemnek. Én látam ezt a korszakot és az azokat a fínségek meneteket, a melyek Aphrodité szobra előtt elvonultak. Láttam a szöke, barna, fekete haju lányokat ott térélni a szobor előtt, dalokat zenve, részegítőket a fünek és mámorítókat a léleknek. Láttam őket áldozatokat hozni; letépní ruhájokat virágzó testükről, hajjukat a könyvek medenczébe mártva, keblöket megnevesítve a regg harmatjával. Láttam őket vonaglani a kinöktől és reszeltük a gyönyöröktől. A szerelem éneke az ég boltzóját hasította; az öröm mámore a felhőkig szállt. És erős faj fejlődött e korszakból.

De látam a szerelem szomorú korszakait is előtte és utána. A vadállati östönökké fajult szerelem, a mely az embert levonta a sárba, a melyből született, Vad harcazt az állati szerelemnek, a mely vérbé és halálba fojtotta a tiszta és nemes östönöket. Lenn az idők mélyében, a mult sírjában pihen ez a korszak, mint előfutárja a későbbieknek. Rut idő, a mikor nem fényből és nap sugarból szött tündöklő álom volt a szerelem, hanem elvadult, eltorzult, szennyes és aljas forrásokból merítették a gyönyörök italát és az ember egészben is állatá ajásult.

Fordult az idő. A sírok fölött más élet virágozott. Elpihentek a régi barchandánok; a szerelem, és szépség templomai romban hevernek; papnőnek liliom tetés elemeibe oszlottak föl. Kifejődött egy selymes kor, a mely tövényekbe foglalta a szerelmet, hozzá kötötte a szemérem fogalmát és meg akarta szabozni a vad östönöket. A szépségnek, a szerelemnek más kultusza támadt. Én láttam a bűnbánó sereget a kereszt előtt leborulni. Láttam szalmakoszorúkkal lanykát és asszonyokat templom előtt térélni és könyekkel áztatni a szentgyházak küszöbét. Hallottam papokat dörögni a székérről a szerelem kultusza ellen; láttam elhanyaglani és újra fejlődni a régi szokásokat és láttam megszűlni mindébből a titkos szerelmet, a mely vadságában és örvöngésében ezerszer rutabb, mint a régi volt.

(Folytatás következik)

